

Framställan

Framställan om ändring i förordningen (2016:157) om
erkännande av yrkeskvalifikationer

Sammanfattning

Transportstyrelsen föreslår att regeringen lägger till fem yrken i punkt 11 i bilagan till förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer. Skälet till ändringen är att det i nämnda förordning ska framgå att Transportstyrelsen är behörig myndighet för dessa yrken. Det gäller yrkena lärare inom yrkesförarkompetens, trafikansvariga samt tre yrken inom försäkring; försrännare, säkerhetschef och utbildare.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer att det ska införas nya punkter i bilagan av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

11. Transportstyrelsen, i fråga om
- a) besiktningstekniker,
 - b) taxiförare,
 - c) utbildningsledare vid trafikskola,
 - d) trafiklärare,
 - e) lärare för introduktionsutbildning inför privat övningskörning,
 - f) lärare för riskutbildning,
 - g) lärare för mopedutbildning som kräver körkortsbehörighet AM, *och*
 - h) lärare för moped-, snöskoter- och terränghjulingsutbildning som kräver förarbevis,

Föreslagen lydelse

11. Transportstyrelsen, i fråga om
- a) besiktningstekniker,
 - b) taxiförare,
 - c) utbildningsledare vid trafikskola,
 - d) trafiklärare,
 - e) lärare för introduktionsutbildning inför privat övningskörning,
 - f) lärare för riskutbildning,
 - g) lärare för mopedutbildning som kräver körkortsbehörighet AM,
 - h) lärare för moped-, snöskoter- och terränghjulingsutbildning som kräver förarbevis,
 - i) lärare inom yrkesförarkompetens,*
 - j) trafikansvarig hos den som bedriver taxitrafik,*
 - k) försrännare,*
 - l) säkerhetschef vid försränning, och*
 - m) utbildare vid försränning,*

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Förslag

Transportstyrelsen föreslår att följande nya yrken läggs till i punkt 11 i bilagan till förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer, lärare inom yrkesförarkompetens, trafikansvarig hos den som bedriver taxitrafik, försrännare, säkerhetschef vid försränning och utbildare vid försränning.

Yrkeskvalifikationsdirektivet¹ innehåller regler enligt vilka ett medlemsland måste erkänna en yrkeskvalifikation som en EU- eller EES-medborgare skaffat i ett annat medlemsland. Direktivet syftar till att uppnå unionens mål om att avskaffa hindren för den fria rörligheten för personer och tjänster på den inre marknaden.

Enligt direktivet avses med reglerat yrke en yrkesverksamhet där det genom lag, förordning eller andra föreskrifter, direkt eller indirekt, krävs bestämda yrkeskvalifikationer för att få tillträde till eller utöva verksamheten eller någon form av den eller använda en viss yrkestitel. Direktivet kräver att det finns en behörig myndighet för varje reglerat yrke i respektive medlemsstat. De behöriga myndigheterna ansvarar bland annat för att erkänna yrkeskvalifikationer och är sammankopplade genom och kommunicerar med varandra i det s.k. Internal Market Information system (IMI).

Direktivet är i Sverige implementerat genom lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer och förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer. Transportstyrelsens föreskrifter om erkännande av yrkeskvalifikationer (TSFS 2016:17) innehåller kompletterande bestämmelser till lagen och förordningen.

Av 7 kap. 1 § förordningen om erkännande av yrkeskvalifikationer framgår att de myndigheter som är behöriga myndigheter för reglerade yrken i Sverige anges i bilagan till förordningen. I punkt 11 i bilagan anges vilka yrken som Transportstyrelsen är behörig myndighet för. Det är den behöriga myndigheten som ska pröva ärenden som avser tillträde till ett reglerat yrke i Sverige på grundval av utländska kvalifikationer.

Den nuvarande bilagan saknar fem yrken som Transportstyrelsen reglerar genom Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, lärare inom yrkesförarkompetens, trafikansvarig, samt tre yrken inom försränning; försrännare, säkerhetschef och utbildare. Genom denna framställan föreslås

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer.

att dessa yrken tas med i punkt 11 i bilagan till förordningen om erkännande av yrkeskvalifikationer.

2.2 Lärare inom yrkesförarkompetens

Yrkesförarkompetens regleras genom direktiv (EU) 2022/2561.² Direktivet ställer gemensamma krav på vilka kunskaper som ska ingå i grundutbildningen för förare som ska framföra fordon som kräver högre körkortsbehörighet. Grundutbildningen avslutas med ett skriftligt kunskapsprov. Direktivet anger även att förarna ska genomgå en 35 timmar lång fortbildning inom en femårsperiod. Vilka kunskaper som en förare ska inneha är omfattande och framgår i en av bilagorna till nämnda direktiv.

Direktivet saknar dock gemensamma bestämmelser om vilka krav som ska ställas på den eller de personer som ska utbilda förarna i grundutbildning respektive fortbildning. Kraven på lärarna framgår utifrån de bemyndiganden som finns i lagen (2007:1157) och förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens i 2 kap. 14 – 18 a §§ Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2020:29) om yrkesförarkompetens.

2.3 Trafikansvarig hos den som bedriver taxitrafik

Enligt taxitrafiklagen (2012:211) får taxitrafik bara bedrivas av den som har taxitrafiktillstånd.³ Hos juridiska personer som har taxitrafiktillstånd ska det finnas en eller flera personer som har särskilt ansvar för att verksamheten utövas i enlighet med de föreskrifter som gäller för verksamheten och god branschsed samt på ett trafiksäkert sätt. Dessa personer kallas trafikansvariga. En trafikansvarig ska också finnas för en näringsidkare som är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som bedriver taxitrafik i Sverige.⁴

En trafikansvarig ska uppfylla krav på yrkeskunnande, ekonomiska förhållanden och gott anseende.⁵ Yrkeskunnande styrks genom ett godkänt skriftligt prov.⁶

Trafikansvariga ansvarar bland annat för överföring av taxameteruppgifter från taxifordon till redovisningscentraler, att taxameterutrustning används på ett korrekt sätt, att fordon anmäls i taxitrafik, att förarna följer vilotidsreglerna och ska även i övrigt se till att lagar och bestämmelser följs.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2561 av den 14 december 2022 om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport.

³ 2 kap. 1 § taxitrafiklagen

⁴ 2 kap. 3 § taxitrafiklagen

⁵ 2 kap. 6 § taxitrafiklagen

⁶ 2 kap. 8 § taxitrafiklagen

Av 8 kap. 2 § första stycket 5 taxitrafikförordningen (2012:238) framgår att Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om skriftliga prov i yrkeskunnande.

Bestämmelser om det yrkeskunnande som trafikansvariga ska ha och om det prov i yrkeskunnande som de ska genomföra framgår av Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2021:118) om prov i yrkeskunnande för taxitrafik.

2.4 Yrken inom försrättning

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2021:126) om säkerheten vid försrättning trädde i kraft den 1 mars 2022. Föreskrifterna innehåller nationella bestämmelser om vilka krav som måste uppfyllas och vilket yrkeskunnande som krävs för att få möjlighet att utöva rollen som försrännare, säkerhetschef respektive utbildare.

Av 3 kap. TSFS 2021:126 framgår vilka licenser som krävs för att bedriva kommersiell försrättning.

Enligt 3 kap. 1 § TSFS 2021:126 ska ett försränningsföretag ha en utsedd säkerhetschef. För att ha rollen som säkerhetschef krävs en giltig licens som prövas av Transportstyrelsen efter ansökan.

Av 3 kap. 2 § TSFS 2021:126 framgår att för rollen som försrännare krävs en giltig licens som prövas av Transportstyrelsen efter ansökan.

Av 3 kap. 3 § TSFS 2021:126 framgår att för rollen som utbildare krävs en giltig licens som prövas av Transportstyrelsen efter ansökan.

Samtliga tre yrkesroller behöver tas med i punkt 11 i bilagan till förordningen om erkännande av yrkeskvalifikationer.

3 Konsekvenser

3.1 Vad är anledningen till förslaget?

Bilagan till förordningen om erkännande av yrkeskvalifikationer behöver uppdateras i förhållande till de yrken som Transportstyrelsen har reglerat. Bestämmelserna i lagen och förordningen om erkännande av yrkeskvalifikationer samt TSFS 2016:17 är endast tillämpliga på de yrken som anges i bilagan till förordningen.

3.2 Vad blir effekten om förslaget inte genomförs?

Regleringen är till för en av friheterna inom EU, nämligen fri rörlighet av personer. Regleringen är till för att underlätta för EU-medborgare att utöva

yrken inom EU. Det är av vikt att bilagan är uppdaterad så att uppgifterna inom EU är korrekta.

3.3 Vad ska uppnås?

Genom förslaget blir det tydligt att det är Transportstyrelsen som är behörig myndighet för aktuella yrken. Det innebär att det klargörs att bestämmelserna i lagen och förordning om erkännande av yrkeskvalifikationer samt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2016:17) om erkännande av yrkeskvalifikationer är tillämpliga vid handläggningen av ärenden gällande erkännande av yrkeskvalifikationer för lärare inom yrkesförarkompetens, trafikansvariga samt yrken inom försrättning. Genom tillägget i bilagan klargörs det även att förordningen (2020:757) om proportionalitetsprövning vid nya eller ändrade krav på yrkeskvalifikationer är tillämplig på dessa yrken.

3.4 Alternativ som inte innebär reglering

Några andra alternativ än införande av reglerade yrken i bilagan till förordningen om erkännande av yrkeskvalifikationer bedöms inte vara möjliga.

3.5 Samhällsekonomisk analys

3.6 Analys av transportpolitisk måluppfyllelse

Förslaget har ingen påverkan på de transportpolitiska målen.

3.7 Överensstämmer regleringen med eller går den utöver de skyldigheter som följer av EU-rättslig reglering eller andra internationella regler Sverige ska följa

Förslaget överensstämmer med och uppfyller syftet med direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer.

3.8 Behöver särskild hänsyn tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och finns behov av speciella informationsinsatser?

Förslaget bör träda ikraft så snart som möjligt. Transportstyrelsen bedömer att det inte kommer att behövas några informationsinsatser med anledning av förslaget.

4 Författningskommentar

Genom tillägg av de fem yrkena i punkt 11 i bilagan till förordningen om erkännande av yrkeskvalifikationer utpekas Transportstyrelsen som behörig myndighet för de aktuella yrkena.

